

Gustaf Albert Nordenfors (1863 – 1941)

Gustav Albert Nordenfors föddes i Nordmalings församling i Västerbotten den 23 augusti 1863. Han prästvigdes år 1891 varefter han verkade som pastorsadjunkt i Gudmundrå församling åren 1891–1892, vice pastor i Vilhelmina 1892 och som pastorsadjunkt i Lycksele samma år. Åren 1893–1896 var han anställd som vice komminister i Piteå stad, åren 1896–1907 som komminister i Skönsmon. År 1907 utnämndes Nordenfors till kyrkoherde i Nysätra församling där han verkade fram till år 1917, varefter han utnämndes till kyrkoherde i Vilhelmina församling, senare även kontraktsprost. Kyrkoherden Nordenfors höll sin avskedspredikan för Vilhelminas församlingsbor den 23 mars 1939. G A Nordenfors avled i Uppsala den 6 juli 1941.

Tjugotvå år i församlingens tjänst

Avskedsord till Vilhelmina församling den 26 mars 1939

Käre åhörare. Vilhelmina församlingsbor!

Under de 127 år, varunder Vilhelmina församling bestått som eget pastorat, har kyrkfolket här lyssnat till 6 kyrkoherdars inträdespredikningar. Här har ju också hållits avskedspredikningar, men av kyrkoherdarna torde endast en, nämligen den första, hava varit i tillfälle att före sin avgång säga församlingen ett till bestämd tid utsatt farväl. Detta hände för 109 år sedan då kyrkoherden Olof Ersson Lindahl flyttade till Åsele. De följande 4, nämligen kyrkoherdarna Per Olof Grönlund, Magnus Hultin, Olof Olofsson Lindahl och Lars Dahlstedt fingo nedlägga herdestaven på så sätt att Herren genom sjukdom och död kallade dem bort på den dag som endast han själv utan deras eller de kyrkliga myndigheternas hörande förutsett. – Den nya lagen har satt en åldersgräns för prästernas aktiva församlingstjänst, och bjuder mig att idag gå ned från predikstolen för att lämna rum åt en yngre kraft, som Herren under församlingens medverkan inom kort skall kalla hit.

Det är alltså min avskedspredikan jag idag hållit. I och för sig är det ju ingen lång tid, som i allmänhet är tillmätt åt en präst att fullborda sin församlingstjänst, och ingen historisk händelse att den ene prästen kommer och den andra går. Det stora, som består är Gud själv och hans eviga ord och församlingen som, trots alla växlingar, består genom tiderna.

Men vi äro ju alla, så väl präster som församlingsbor, på visst sätt tidens barn, som under vår färd mot evigheten icke kunna låta bli att sätta märken i tiden, och inskriva vissa år och dagar i minnet och dit då och då återvända för att liksom återuppleva flydda dagars händelser, - som vi glatt oss över eller sörjt över, som inneburit medgång eller motgång. Minnesdagarna hava också en synnerlig förmåga att klart säga oss, varuti vi felat genom oförmåga eller försummelse, men på samma gång också uppväcka en ödmjuk tacksamhet för att man dock fått vara med, låt vara i ringa ting, - fått vara med i ett arbete för att i någon mån göra skäl för sin tillvaro på den plats där man blivit ställd.

I min inträdespredikan för 22 år sedan yttrade jag ett par ord om vad jag både i det personliga umgänget och i tjänsten ville vara för mina då nya församlingsbor. Jag

sade: ”Jag vill vara för eder en god vän och en kristlig präst”. Detta uppsåt var äkta och har icke glömts eller under åren försvagats. I vad mån jag lyckats förverkliga det vet Gud ensam, fullkomligt, men även jag själv och vilhelminaborna vet också i denna sak att det korta vackra programmet ingalunda kunnat på något fullkomligt sätt genomföras. Att församlingsborna emellertid trott och känt sig hava en vän uti mig har jag den mäst övertygande bevis för däruti, att jag städse mött en värmade och överströmmande vänlighet från deras sida både här i socknens centrum och ute i den vida periferien. – Den i allmänhet goda uppslutningen vid den söndagliga gudstjänsten och vid andaktsstunderna har också inom mig vidmakthållit den bärande och lyftande känslan att man ansett mig som en kristlig präst.

Huruvida församlingsborna ur min förkunnelse ansett sig kunna utläsa något särskilt fullföljt program vet jag icke. Ja, programmet för en evangelisk luthersk präst ligger ju uti kyrkans bekännelse till Kristi evangelium och kan således anses självskrivet och oberoende av den enskilda prästens subjektiva meningar. Men i avseende på sättet att förkunna detta evangelium har jag verkligen haft ett personligt program. Jag vill förkunna evangeliets verkligheter. I detta syfte har jag sökt framvisa de tavlor som söndagstexterna framställa ur Jesu liv så klara, att de skulle synas närvarande även för ett barn, och lämna efter sig i själen en minnesbild som ej lätt utplånas. Jag har ej odlat någon klingande vältalighet eller hängivit mig åt poetisk produktion från predikstolen, poesien tillhör psalmdiktarena och har sin plats i församlingssången. Från alla predikningar jag själv hört, och de böcker jag läst, har jag alltid haft största uppbyggelse, då de kristna sanningarna mött mig i det enkla klara samtalets form. Därför har jag sökt predika så som jag själv hälst skulle vilja höra, samt sökt att genom enkla liknelser och exempel underlätta för åhörare – att få veta något om vad Gud tänker om oss och vad vi får tänka om honom, men först och främst vad Gud i sin barmhärtighet gjort för oss utan vår förskyllan och värdighet. I denna mening har jag ofta använt uttrycket ”Guds frälsande gerningar”, på vilka vi när allt kommer omkring allena få grunda vår tro på hans nåd och våra förhoppningar om den slutliga ingången i hans härlighet.

När jag här i kyrkan sett ut över de församlade eller i ensamhet tänkt på de tusenden som leva inom denna vida bygd, barn som nyss börjat livet, vuxna som sträva tungt med sina arbetsuppgifter, och gamla som äro utslitna och med undrande blick se mot levnadsdagarnas slut, så har jag icke kunnat undgå att se och betänka det ena och gemensamma hos dem alla: alla syndare med fel och svagheter, brister och bekymmer både för detta och det tillkommande livet; alla dock föremål för Guds oändliga kärlek och återlösta med samma frälsarens heliga blod; alla intagna uti och inneslutna uti den uppfostringsanstalt som heter den kristna kyrkan. – Visst äro de också olika, visst hava de mer eller mindre klara begrepp om varifrån de komma, vilka de äro och var de gå, - ja många synas icke alls vilja veta något därom. Det är icke underligt att för många, som bedöma människorna efter vad som för ögonen synes, det är så lätt och naturligt att ställa upp dem på två skarpt skilda led med ansiktena vända mot varandra, och så peka på de två ledan och säga: där står ljusets barn och där mörkrets: där står Guds barn och där djävulens. Som barn trodde jag att denna yttre uppställning var den riktiga och att jag som präst skulle komma att stå mellan de båda linierna och åt det ena hållet predika fördörelsens domar och åt det andra utdela evangeliets alla löften om himmelrikets gåvor. Men när jag icke längre var barn, inte stod isolerad och såg människorna på håll, utan under studie- och prästtiden kom att gå omkring och

lära känna de enskilda, så märkte och förstod jag, att det är en mycket vanskelig sak och en farlig sak att bedöma människornas andliga hemort efter något slags schema och efter av andra på förhand uppdragna skiljolinier. Det är ju så i politiskt avseende också, men ändå mycket mer i religiöst. Jag fann att den tvåliniga uppställningen av människorna inte är riktig. När man finner individen, det personliga uti var och en, så kan man upptäcka att det inre värdet icke alldeles motsvarar munnens bekännelse, ja t.o.m. att understundom Rydbergs ord bekräftas att liv och gärning förråder att Kristi ande anonymt bor i hjärtat hos någon, vars mun förnekar namnet. Då jag tänkte på detta, så har jag i min predikan försökt finna anknytning till det religiösa anlag och behov som jag vet finnes i allas hjärtan utan anseende till den etikett varmed vi människor ofta märka varandra. Människosonen såg i en var av sina åhörare ett föremål för sin undervisning och sin barmhärtighet. En själavård i hans anda måste ledas av samma vida syn på människosjälarna. Varning åt den hårde, hugsvalan åt den sörjande, fast ledning åt den stapplande, ljus åt den som famlar i skymningen och ser mörkt framför sig. Det är lätt att finna vad var och en behöver av dessa omsorger från prästens sida om denna blott fasthåller vid den enkla sanningen ”de äro menskor som jag”; och än vad jag själv behöver för att leva, det behöva än de.

Då jag under dessa sista dagar undrat, vad jag mer skulle säga mina församlingsbor till avsked, så har åter och åter den maningen förnummits i mitt inre: ”du skall tacka”. Ja, så vill jag då tacka Eder alla för de flydda årens gemenskap här i templet och ute i församlingen. Jag tackar mina ämbetsbröder komministrarna, både de avgångna och den nu senast i arbetet inträdde, nämligen komminister Edström för den broderlighet och vänskap som hållit oss samman i tjänsten. Jag tackar kyrkofullmäktige, kyrkoråd med kyrkovärdar samt finansielle förvaltare kommunalkamreraren för att de alla genom sin del i förvaltningen gjort mitt arbete lätt. Vår kantor magister Ahlberg har med sin konstnärliga känsla och sitt aldrig svikande ordningssinne med mig haft omsorg om värdighet och högtidlighet i vår sköna herrens gudstjänst. Vår blide och tjänstvillige vän kyrkovaktmästaren Almroth uti att med klockornas klang och öppna kyrkoportar kalla till de heliga sabbatsstunderna i templet. Kyrkogårds-föreståndaren John Lundin har med säker blick sett till att vår dödas färd till sista vilorummet skett med önskad värdighet och högtidlighet samt på våra kyrkogårdar utfört ett verk, vari han aldrig räknat med besvär, samt vunnit ett resultat, som med tacksamhet erkännes av både präster och församling. – Jag vill icke heller förtiga den tacksamhet som jag känt och känner för de kvinnliga medlemmarna av församlingen, som nu i snart 22 års tid hållit ihop i kyrkans syförening och med tålmodigt arbete samt offer av tid och medel på ett så vänligt sätt bidragit till pryda denna kyrka och göra dess interiör så vacker. Mina tankar gå vidare ut till Fatmomakke, Dikanäs och Latikberg samt till ett stort antal byar, där jag då och då, fast allt för sällan, fått förkunna Gudsord och mötts av tillitsfullt lyssnande hjärtan och ständigt förnyade bevis på vänskap och förtroende. – Min hustru och mina två söner hava bett mig att på denna dag till församlingen framföra även deras tack för alla de ljusa minnen som de härifrån medföra och de mångtaliga bevis på hjärtevänskap de här rönt.

Till denna min tacksamhetsbetygelse vill jag nu säga en slutönskan över Eder alla, men finner härför intet rikare ord än det Herren själv genom sin apostel brukar låta ljuda över oss på detta rum, nämligen: ”Vår Herres Jesu Kristi nåd och frid,

Guds faders kärlek och den heliges Andes delaktighet vare med och över Eder alla"! Amen.

Kyrkoherde G.A.Nordenfors avskedspredikan förvaras på
Riksarkivet/Landsarkivet i Härnösand,
SE/HLA/Ref 3010531 Predikosamling 1891 – 1939